Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 21. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Jens Gjedsøes Skat (af C. A. Thyregod.) — **Kulkjælderen.** M. m.

Med 16 Billeder.

Kjøbenhavn.

U. C. Roms Forlagsforretning.

Trykt hos J. H. Schultz.

1882.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, indeholdende Fortællinger, Digte og oplysende Skildringer af Natur og Folkeliv.

Nr. 1. **12 Fortællinger** af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Ø.

— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel. M. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.

— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse.** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjergby Bakke** af Em. Henningsen. M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset,** fortalt af ham selv. M. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.

— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.

— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.

— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed, fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.

— 10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.

— 12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Hans**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.

Jens Gjedsøs Skat.

(Af C. A. Thyregod).

„Du skal blive rig naar jeg dør!“

„Gods er godt at have baade som Arv og Gave, og lille Gundel skal blive rig, naar jeg dør.“ Saaledes plejede gamle Kirsten Poulsdatter at sige; men lille Gundel sagde, at hun brød sig ikke om at blive rig.

Det var der heller ingen Udsigt til, hun skulde blive; thi hun var et fattigt Barn, der var bleven faderløs i Vuggen og moderløs en halv Snes Aar senere. Siden var hun bleven opdragen af gamle Kirsten, der var hendes Farmoder, og levede i stor Armod i Funder By hvor hun boede i en Hytte, der var gravet ind i Bakken nærmest nede ved Skoven.

„Lille Gundel skal arve min Klogskab, naar jeg dør“, sagde Kirsten ligeledes; men Gundel sagde, at hun ikke holdt af at arve Farmoders Klogskab, da hun havde hørt, at den var syndig.

Den gamles Klogskab bestod i, at hun kunde en Del Signeramser til at læse over syge Mennesker og Dyr, og for to Hundrede Aar siden, da hun levede, var sligt i højere Pris end nu. Hun brugte dog ogsaa Lægedomsurter, som hun sankede i Mark og Skov. Men der var mange, som nærede Frygt for hende og mente, hun kunde gjøre allehaande Ulykker, om hun vilde. Dog man vidste ogsaa, at hun i Almindelighed ikke var ondsindet. Naar hun blev hentet for at helbrede en eller anden Sygdom, lod hun sig betale med lidt Fødevarer, men var meget nøjsom, og hos Fattigfolk tog hun ingen Betaling. Forøvrigt nærede hun sig af sit Haandarbejde og havde det meget knapt i den fattige Egn og de fattige Tider.

Hendes Snak om Rigdommen, der skulde tilfalde Sønnedatteren, var der dog en Mand, der troede, nemlig Jakob Smed i Løgager. Naar han hørte Folk le ad den, saa kogte Harmen op i ham, og han udbrød: „Pas paa! Jens Gjedsøs Skat kommer nok for Dagen". Smeden nærede et bittert Nag til gamle Kirsten paa Grund af Jens Gjedsøs Skat.

Det var en gammel Historie. Kirstens Forældre vare døde i hendes Barndom, og hun havde hørt sige, at de vare velhavende Folk. Men hun fik til Formynder Jens Gjedsø og blev opdragen i hans Hus. Han var en haardsindet og gjerrig Mand, der mentes at besidde skjulte Skatte, som hverken han eller andre havde Nytte af, da han gjemte sine Grunker i et jærnbunden Skrin, som ingen anden fik Lov til at se i. Han havde en eneste Søn, der var jævnaldrende med Kirsten, og da de bleve voxne, fattede de Elskov til hinanden. Derover blev Jens saa forbitret, at han med Slag og Skjældsord jog sin Myndling tiggefærdig ud af Huset, medens Sønnen, der var forkuet og viljesvag, ikke turde kny der i mod. Kirsten tjente nu for sit Brød, hun bandede Jens Gjedsø og paastod, at det dyre Gods, han gjemte i Egeskrinet, var hendes Arv og Ejendom. Hun giftede sig, men blev siden Enke og havnede tilsidst i Skovhytten ved Østerenden af Funder Gade. Naar og hvor hun fik lært at hexe, vidste man ikke, men man troede for vist, at hun havde kunnet det fra sin Ungdom, og at hun maaske ved Trolddom hævnede sig paa Jens Gjedsø. Dennes Søn, hendes fordums Kjæreste, blev nemlig noget underlig i Sindet, han gav sig i Ledtog med Vildttyve og andet løst Folk og kom ulykkelig af Dage, og hans Moder tog sin Død af Sorg derover.

Jens sad nu som en barnløs Enkemand i sin Gaard og rugede som en Drage over sine lønlige Skatte. Han djævledes med Tyende og Naboer og var i Ufred med alle. Grundigst hadede han dog sin egen Brodersøn, Jakob Smed i Løgager, da han mente, at Jakob, der var hans nærmeste Arving, længtes efter hans Død.

Da Jens Gjedsø blev gammel, gik han og bildte sig ind, at han havde en hel Mængde Sygdomme i Kroppen, og da han nødig vilde dø, søgte han Raad baade hist og her, uden at det hjalp. Ved den Tid gik der stort Ry af Kirsten Poulsdatters Dygtighed som Lægekvinde, og han sendte da Bud efter hende; men hun svarede: „Lad ham være saa syg, han vil, den gamle Æsel! Jeg gaar ikke min Fod lang efter ham." Flere Budsendinger havde ikke bedre Virkning; men saa kom han selv; thi nu havde han sat sig i Hovedet, at hun kjendte den Urt, der

Gamle Kirsten.

kunde helbrede ham og gjøre ham ung igjen. Saa taltes Formynder og Myndling ved efter de mange Aars Forløb, og deres Samtale hørte ingen; men siden syntes de at være Perlevenner, og næsten daglig gik hun over til Gjedsø for at yde ham Trøst og Pleje. Hun kunde alligevel ikke helbrede ham, og et Par Aar efter deres Kjendskabs Fornyelse afgik han ved Døden.

Saa var for Jakob i Løgager den lykkelige Time oprunden, da han skulde faa Fingre i Farbroderens Rigdom, og det skulde nu vise sig, hvor stor den var. Jens Gjedsø havde været Fæstebonde, og der var Afgifter, som forlods skulde klares, men det maadelige Kvæg og Bohave var dog tilstrækkeligt til at dække Herskabets Krav. Saa var der tilbage det Egetræes Skrin, som var beslaaet med Jærn paa alle Kanter og lænket fast til Fodgjerdet af den Afdødes Seng. Skrinet var laaset og Nøglen ikke til at finde; men slig en Knude kunde Jakob Smed nok løse. Med nogen Møje fik han Laasen opdirket og saa fandt han — ikke det Sølvtøj og de Kostbarheder, som Rygtet havde omtalt, men nogle gamle Jærnsager, der næppe var en Mark dansk værd.

Det faldt ham strax ind, at Kirsten Poulsdatter maatte have stjaalet Skatten enten før eller efter den gamles Død, og nu var han rede til at sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at faa den bragt tilveje igjen. Han lod randsage i og ved hendes Hytte, og dernæst sigtede han hende offentlig paa Tinge for Tyveriet. Han kunde dog ikke bevise andet, end at hun gjentagne Gange var set at komme fra Gjedsø med noget at bære i hendes Forklæde; men det, sagde hun, var bare lidt Fødevare, som gamle Jens havde givet hende, fordi hun gik over og hjalp ham tilrette. Hun blev da frikjendt.

Mange troede dog den Gang, at hun virkelig havde Skatten; men de fleste kom siden i andre Tanker, da hun vedblev at være lige fattig. Jakob Smed beholdt sin Overbevisning om,

at hun havde tilvendt sig hans Arv, og han paastod, at han kunde se det paa det listige Blik, hun tilkastede ham, da hun frikjendt gik bort fra Herredstinget. Sin skuffede Forhaabning om den værdifulde Arv kunde han ikke forvinde; han truede, at han skulde lemlæste hende, hvis han saa sin Lejlighed, og hun var ræd for ham, men lod sig dog forstaa med, at hun ogsaa nok kunde paaføre ham en Ulykke. Saaledes opvoxede mellem den fattige Huskvinde og den ikke meget rige Smed og Fæstebonde et stort og stærkt Had, der ikke svækkedes, men snarere aad sig dybere ind med Aarene.

Ved den Tid, da Tyvssagen døde hen, var det, at lille Gundel blev moderløs, og Pigebarnet fik et Tilholdssted hos den gamle Farmoder. Hun var da hjemme i Skovhytten om Vinteren, men i nogle Aar havde hun Sommertjeneste hos Thomas Herredsskriver ved Funder Kirke, Herredsskriveren var en jævn Bondemand, men hans Kone var lidt finere paa det end Bønder i Almindelighed, og selv hørte han da ogsaa til Egnens mest ansete Mænd. Thomas var ellers kommen til at bo der i Gaarden ved at gifte sig med en Enke, og hun havde havt en Søn af sit tidligere Ægteskab, der hed Steffen Jørgensen, og som nu havde baade Stiffader og Stifmoder. Steffen var to eller tre Aar ældre end Gundel.

Det var haarde Tider og mørke Tider. Herremændene flaaede Bønderne, og Ulvene aad Faarene, og den maatte bukke, som mindst formaaede. Børn og Tyende holdtes under stræng Ave, og satte sig undertiden voldsomt til Modværge; men i Skrivergaarden ved Funder Kirke mærkedes ikke til sligt; thi Thomas var en velvillig og retsindig Mand, hans Hustru førte et pynteligt Husvæsen, og Ungdommen artede sig vel. Det var ikke noget slemt Sted, Gundel fik en Del af sin Opdragelse, og da gamle Kirsten paa Grund af tiltagende Skrøbelighed ønskede at faa Barnebarnet om sig bestandigt, saa modsatte Pigen sig ikke, men det var dog med et tungt Hjerte hun tog Afsked med det Hus, hvor hun i flere Somre havde havt et hyggeligt Hjem. Hun var den Gang næsten nitten Aar og vidste godt, at hun, der efter Tidens Sæder havde faaet Lærdom og Tugt der i Huset, som om hun var deres eget Barn; hun var nu en fremmed, et fattigt Indsidderbarn, der som saadan stod langt under den velstaaende og ansete Husstand, hun hidtil havde været et Led af. Om der var nogen enkelt Person i Huset, hun særligt længtes efter, og om denne Længsel var gjensidig, fik for det første ingen at vide.

Dog det viste sig med Tiden. Gundel var en ualmindelig

tækkelig Pige, høvisk og velopdragen, granvoxen og smuk som en nys udsprungen Rose. Med barnlig Kjærlighed sluttede hun sig til sin gamle Frænde, der jo ogsaa havde været saa god imod hende, som hun formaaede; men hvor hun gik, fulgtes hun af beundrende Blikke.

„Hende beholder den gamle ikke ret længe," sagde en Nabokone til en anden, da Gundel en Dag gik op ad Byens Gade for at gaa til Kirke.

Ung Gundel.

„Det skal du dog ikke sige," svarede den anden. „Hun er stolt og holder sig vist for god til Husmandssønner og Tjenestekarle, skjøndt hun selv ikke er andet end en Tiggerunge."

„End saa en Gaardmandssøn og Haandværker," svarede den Første. „man siger at Jesper Smed i Løgager løber efter hende."

„Jesper! — Jakob Smeds Søn! Nej, hvad siger du? Jakob er jo gamle Kirstens dødelige Uven."

„Kanske Uvenskabet kunde gaa over paa den Maade. Rigtignok siges der ogsaa, at Gundel vil ikke vide af ham at sige, og at hun knap tør gaa i Skoven og sanke Brænde for ikke at møde ham."

„A, ha, ha! Siger man det? Men Pokker tro disse fromtladende Tøse. Det er gjærne de lumske Svin, der æder Masken, mens de Gale løbe uden om."

Gundel hørte ikke, hvad der snakkedes bag hendes Ryg. Hun gik op igjennem Byen og fulgte Vejen ud efter Kirken. Men der ude paa Marken sagtnede hun sin Gang, og hendes Øjne tindrede og hendes Kinder glødede; thi tværs over Agrene kom en Ungersvend med raske Skridt, og da han naaede Vejen, gjorde han Følgeskab med hende. Det var Steffen Jørgensen. De gik nu ved hinandens Side, indtil han var i Nærheden af sin Fødegaard, saa smuttede han bag om et Dige, medens hun alene fortsatte sin Vej til Kirken.

Skov har Øre, Mark har Øjne. Steffen og Gundel mødtes saa tit og blev set sammen — stundom i mere fortrolig

Sladderen gaar.

Stilling, end naar de fulgtes hen ad en Vej. Rygtet om deres Lønmøder kom Thomas Skriver for Øre, og han talte engang alvorlig med sin Stifsøn og forestillede ham, at han kunde vælge sig en mere passende Brud.

„I har dog rost Gundel," sagde Knøsen, „og jeg kan aldrig komme til at synes saa godt om nogen anden."

"Gundel var god nok som Tjenestepige," svarede Manden. „Hun er ogsaa kjøn at se paa; men det er ikke en Slægt, som der er Ære ved at komme i Forbindelse med. Det er ikke mange Aar, siden hendes Farmoder stod paa Tinget som anklaget for Tyveri."

„Men blev frikjendt og var vist uskyldig. Jeg har hørt sige, at det var bare Kjællingsnak med Jens Gjedsøs Skat, og at den aldrig havde været til."

„Jo, han havde en god Del Sølvtøj. Der var ogsaa Grund til at tro, at Kirsten havde taget det, skjøndt det er tænkeligt, at den gamle Gnier kan have gravet det ned i Jorden."

„Det maa han vist have gjort; thi gamle Kirsten er jo saa fattig."

„Ja, men hvad betyder saa det, at hun har vrøvlet om at Gundel skulde blive rig? Hvor skulde den Rigdom komme fra? Jeg behøver vel ikke at spørge dig, om du vilde modtage stjaalet Gods i Medgift med din Kone. Desuden er Kirsten ogsaa berygtet i andre Henseender. Maaske gjør hun ikke ondt med sin Trolddom, men den Maade, hvorpaa hun bruger den, er ogsaa ulovlig. Hun har lært Gundel nogle af sine Kunster, ved du."

„Da var Gundel et Barn; men nu vil hun ikke lære mere og vil aldrig bruge, hvad hun har lært."

„Ja, du tror nu alt godt om hende; men et kan jeg sige dig: Min Stilling som Herredsskriver tillader mig ikke noget Samkvem med Folk, der er berygtede for Lovovertrædelser, og var du min egen Søn, maatte jeg bestemt modsætte mig dit Fore-

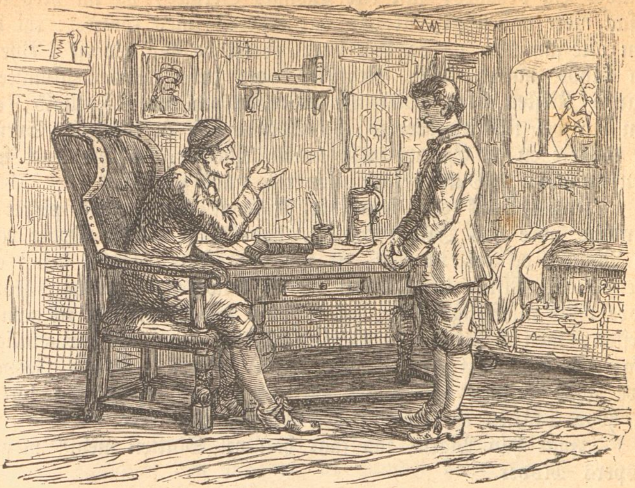

Thomas Skriver og hans Stifsøn.

havende. Men jeg vil ikke øve Tvang mod en Stifsøn, der er kommen til Skjelsaar og Alder og ikke gjør noget ondt. Kun maa jeg give dig Valget imellem at forlade Gundel eller forlade dit Hjem."

„Herhjemme behøves jeg ikke nu, da mine Halvbrødre ere voxne, og der har jo før været Tale om, at jeg skulde tage paa min egen Haand. Jeg kan lave Hjul og Træsko og sligt, og jeg gjør maaske rigtigst i at se mig om efter en selvstændig Stilling. Men jeg vilde gjærne skilles fra Eder i Venskab."

„Det kan ogsaa ske. Du gaar vel ikke hen og gifter dig med Gundel lige strax? — Godt! Giv dig Tid at betænke dig og se dig for. Din Arv, som jeg svarer dig til, er 20 Daler. Det er ikke meget. Kommer du i Tiden til at trænge til et godt Raad, som jeg kan give, saa er det til Tjeneste. Ønsker du at laane Heste og Vogn en Gang om Aaret til at kjøre dine Træsager til Holstebro eller Skive, saa kan du tale mig til. Gaa kun saa din egen Gang i Guds Navn; jeg vil ikke videre modsætte mig din Vilje."

Skovlovringerne, som Beboerne af den skovrigeste Del af det gamle Loversyssel kaldtes, vare næsten alle opøvede til at arbejde i Træ. At lave Hjul og Træsko og deslige var en almindelig Syssel for unge Mandfolk, og der var ikke noget paafaldende i, at Steffen lejede sig en Stue og nedsatte sig paa egen Haand som Hjulmager; men at han netop tog Bopæl i

Funder By behagede just ikke Thomas Skriver, og nu blev det ogsaa mere aabenlyst, at han var Kjæreste med Gundel; thi de kom ofte sammen, og da han boede øverst og hun nederst i Byen, saa kunde mange holde Regnskab over deres Sammenkomster. Gamle Kirsten blev heller ikke uvidende om deres Forhold, og hun var vel tilfreds dermed, da Steffen var en ulastelig Svend og tilhørte en af Egnens mest ansete Slægter. Oftere end før gjentog hun: „Gundel skal blive rig, naar jeg dør."

Denne Snak om fremtidig Rigdom havde altid pirret i Sindene ovre hos Jakob Smeds, hvor man tolkede Ordet paa sin Maade, og der til kom, at Sønnen Jesper havde fattet en lidenskabelig Elskov til Gundel. Man kunde ment, at hans Forældre vilde misbilliget dette, da de bare saa stærkt Nag til gamle Kirsten, men her dannede Begjærligheden efter den formentlige Skat en Modvægt, og Jakob Smed sagde: „Kunde Jesper blive gode Venner med Tøsen og ved hendes Hjælp faa lokket ud, hvor Skatten er, saa var det nok Umagen værd."

„Faar han Pigen, saa faar han vel Skatten med," mente Jespers Moder.

Jesper Smed og Gundel.

„Ja vist,“ sagde Jakob; „men kunde man først faa Fingre i Skatten, saa havde man endda fri Hænder i det andet.“

Dog Jesper vandt ikke Gundels Fortrolighed. Hans idelige og som oftest forgjæves Forsøg paa at møde hende lod ham forsømme sin Gjerning i Hjemmet, og da han opdagede, at han havde en heldigere Medbejler, faldt han i Grubleri og Griller. Naar han havde Held til at møde Pigen ene, saa truede og tryglede han hende skiftevis og derved øgedes hendes Frygt for ham; men fandt han Lejlighed til Drik, saa drak han for at fordrive sin Elskovssorg. Jesper havde før med al sin Raahed og Hæftighed været en ganske skikkelig Karl, men nu lignede han ikke mere sig selv, og hans Forældre — maaske ogsaa han selv — fattede den Tanke, at han var forhexet, at Gundel ved Trolddom havde tilvendt sig hans Kjærlighed og dog ikke vilde gjengjælde den, saa Øjemedet var, at han skulde ødelægges, ligesom Jens Gjedsøs Søn i sin Tid blev ødelagt ved sin Kjærlighed til Kirsten Poulsdatter. Da voxte Hadet stærkere end nogensinde, og Jesper var da ogsaa af den Mening, at Gundel heller maatte gaa tilgrunde end blive hans Medbejlers Hustru.

Det var en Dag i Høsten, at Gundel havde været ude i Nørremarken at arbejde for en Nabo. Det var noget hen paa Eftermiddagen, og det sidste Læs Korn var bundet og læsset. Da trak et svært Tordenvejr op i Nordøst; men Pigen var nu fri for Arbejdet og vilde gaa hjem, da hendes Farmoder var frygtsom i Uvejr. Gundel var heller ikke særdeles dristig, og mens Uvejret nærmede sig, og Tordenen buldrede, og Lynene flammede, skyndte hun sig at komme i Husly. Op imellem Bakkerne fulgte hun en Hulvej, og ved en Omdrejning af denne stod hun pludselig foran

Mødet i Hulvejen.

Jesper Smed. Hun vilde smutte forbi ham, men han greb hende ved Armen og holdt hende fast.

„Hvorfor skyr du mig?“ sagde han.

„Synes du, jeg skyr dig?“ spurgte hun.

„Ja, og det ved du bedst selv; men nu skal det have en Ende, og jeg vil vide, hvad jeg har at rette mig efter. Du ved, hvad jeg forlanger af dig.“

„Saa ved du ogsaa, hvad jeg mener derom, og det er umandigt, at du endda bliver ved at forfølge en stakkels forsvarsløs Pige.“

„Ja, du vilde heller forfølges af Steffen, og du vilde vel gjærne, at han stod her i Steden for mig.“

„Det vilde jeg. Hvorfor skulde jeg nægte det. — Hører du, hvor det tordner! Aa, slip og lad mig gaa.“

„Nej, først maa jeg sige dig det en Gang for alle: Hvis du ikke samtykker i at blive min Hustru, saa skal din Brudeseng blive redt med Ild og røde Luer.“

„Ih Gud fri os! — Hvor du er ond, Jesper!“

„Nej jeg er ikke. Jeg kan blive et godt Menneske, og jeg vil blive det, hvis du vil være min. Vær god imod mig“, tilføjede han grædende, „jeg ved somme Tider næppe, hvad jeg siger og gjør, og dertil har du bragt mig. Hvis du vidste, hvad jeg lider, vilde du forbarme dig over mig.“

„Nej, jeg vilde ikke, og din Klynken og dine Trusler er mig ligemeget imod. Gud ske Lov! Nu hører jeg en Vogn komme, saa lader du mig vel gaa.“

Der hørtes virkelig Rummelen af en Vogn oppe i Hulvejen, og nu slap han hendes Arm; men i det hun fjærnede sig, tilraabte han hende: „Nu har jeg sagt mit sidste Ord, og nu er det ude med dig og din Bedstemoder.“

Inden hun naaede hjem, styrtede Regnen ned i Strømme, og Farmoderen lagde ikke Mærke til Pigens forstyrrede Udseende, da hun selv var ilde tilpas under Uvejret. Men da dette var ovre, sagde hun til Pigen:

„Jakob Smed har besøgt mig, mens du var borte.“

„Hvad har han?“ udbrød Gundel.

„Ja, du maa nok undres. Han har ikke været her i Huset, siden han holdt Randsagning efter Jens Gjedsøs Skat, som han mente, jeg havde. Det tror han endnu, og hans Ærinde var at bejle til dig for sin Søn, og at jeg skulde give dig Skatten i Medgift.“

„Og hvad svarede I?“

„At han jo allerede havde søgt efter Skatten og set, at

jeg havde den ikke. Det andet vidste jeg ikke, om der kunde blive noget af."

„Det kan der ikke," lød Svaret.

„Jeg tænkte det nok, endskjøndt det kunde være værd at overveje. Han truede slemt med at volde os en Ulykke, gjorde Jakob Smed, og den kan gjøre ondt, som ikke kan gjøre godt. Jeg er nu gammel og ængstelig, saa jeg vilde helst have Fred med Alle. Ogsaa vilde jeg gjærne se dig nogenlunde godt forsørget, inden jeg dør."

Jakob Smed hos gamle Kirsten.

„Men det er jo Skatten, Jakob vil have, og den har I jo ikke."

„Ja, det er Skatten. Maaske blev der dog Raad til at tilfredsstille ham, da det syntes at ligge ham meget paa Sinde, at Jesper kunde faa dig. Smedefolkene i Løgager staa sig ret godt og ere dygtige Folk. I Almindelighed ere de heller ikke uforligelige, saa, hvis du kunde komme til at synes om det — men det kan du vel ikke."

„Nej, jeg kan ikke; jeg vilde heller lægges i den sorte

Jord." — For ikke at ængste Farmoderen mere, omtalte hun ikke, hvad Jesper samme Dag havde truet hende med. De drøftede kun, hvilke Ulykker, Jakob kunde volde dem, og bleve enige om, at der var vel ikke stor Fare. Gundel foresatte sig ved sig selv at være aarvagen og tage sine Forholdsregler, da hun havde opfattet Jesper Trusel, som om han vilde brænde deres Hus af.

Men det var noget ganske andet, der tilsigtedes og iværksattes. Tirsdagen den 28. September 1686 mødte paa Hids Herreds Ting Godsejerens Fuldmægtig fra Silkeborg og førte Klage over Kirsten Poulsdatter og hendes Sønnedatter Gundel, i det han sigtede dem begge for Trolddom og krævede dem dømte til Baal og Brand. Derefter fremstod Jakob Smed af Løgager og udsagde, at gamle Kirsten var almindelig berygtet for Trolddoms Gjerninger, og at Gundel ved slige Gjerninger havde forgjort Jakobs Søn, havde tilvendt sig hans Elskov og næsten forvirret hans Forstand, saa han ikke var sig selv mægtig. Til at vidne i Sagen var indstævnet menige Funder Sognemænd — i alt 34.

Dette var altsaa Løgagerfolkenes Hævn, og den var selvfølgelig forberedt en Uges Tid i Forvejen ved Vidnernes Indstævning, og samtidig dermed var Kvinderne sat under Bevogtning af fire Mænd, der holdt Vagt i deres Stue og Døgn efter Døgn afløstes af andre. Steffen fik ikke Lov til at komme ind i Huset, men derfor var han ikke ledig, og han søgte da først til sin Stiffader om Raad. En Anklage for Trolddom var jo nemlig en yderst farlig Sag i hin Tid, da Hexebaalene endnu flammede rundt om i Landene, skjøndt der var begyndt at komme mere Eftertanke og Fornuft til at faa Raaderum.

„Det er jo en ravgal Historie," sagde Thomas Skriver, „og ingen kan forudsige, hvorvidt den kan gaa. Det er vist nok, at den gamle har øvet forbudne Kunster, og Pinebænken kan faa Folk til at tilstaa Ting, som de aldrig have gjort eller tænkt at gjøre. Det er en Ynk, Steffen, at du har været saa tosset at indlade dig med saadanne Folk."

„Gundel er saa uskyldig som et nyfødt Barn, det vil jeg dø paa," sagde Karlen.

„Ja, det er i sin Orden, at du tænker saadan, og du har maaske Ret. At du vil gjøre for de stakkels Kvinder, hvad du kan, er rigtigt, og du vilde være en daarlig Svend, om du nu var ligegyldig ved deres Fare. Men stort er der vel ikke at gjøre, og jeg skal give dig de bedste Raad, jeg ved."

Han raadede ham nu at skaffe Kvinderne en Forsvarer og foreslog Kristen Andersen i Kejlstrup, der var en anset og vel-

talende Mand og kyndig i Rettergang. Endvidere tilbød han at forstrække ham med Penge, og Steffen modtog med Tak hans Tilbud og hans Raad.

Støttet ved sin Krykkekjæp og sin unge Sønnedatter gav Kirsten sig den omtalte Dag paa Vej til Tinget, idet fire Vogtere fulgte med for at passe paa de to Kvinder. De 34 indstævnte Vidner kom til og fulgte efter, og det samme var Tilfældet med en hel Del Nysgjerrige; thi det Rygte havde udbredt sig, at de to stakkes Mennesker skulde steges ved Tingstedet den selvsamme Dag, og det vilde mange nok se paa. Steffen fulgte

Gundel følger Bedstemoder til Tinget.

med af en ædlere Bevæggrund, og der var jo ogsaa nogle, der havde andet Ærinde. Det var saaledes et anseligt Tog, som den Dag kom til Tinget. Dette holdtes under aaben Himmel ved en Høj østenfor Balle Kirke. Retten sattes, og Sagen indledtes. Kvinderne nægtede at være skyldige, og gamle Kirsten æskede Vandprøve efter gammel Sæd i Trolddomssager; men det kunde ikke tilstedes, da sligt ikke havde Hjemmel i den nye Lovbog. Kristen Andersen fremtraadte nu paa de anklagedes Vegne og paastod, at ingen med Grund knnde paasige dem noget ondt; thi vel havde den gamle givet sig af med at helbrede Folk og Fæ med Lægedomsurter; men det var ikke forbudt i Loven.

Derefter omtalte han Pigen og Forsamlingen fik sig en god Latter; thi han bad de tilstedeværende se paa hende, som hun stod der saa bleg og bange og dog saa smuk, at — som han sagde — der kun behøvedes jævn Gaaseforstand for at skjønne, at hun ikke havde nødig at ty til Trolddomskunst for at vinde en Mands Kjærlighed. Og hvad det angik, at Jesper skulde have mistet sin Forstand, saa havde han vel ikke havt meget af den Slags at miste, og ingen kunde svare en Flue til, at den brændte Vingerne, naar den kom for nær til Lyset.

Vidnerne bleve nu fremkaldte en for en, og deres Udsagn gik ud paa, at Kirsten i mangfoldige Aar havde været i Rygte for hemmelige Kunster, saa man havde været bange for hende,

I Fængslet.

skjønt man ikke vidste at tillægge hende nogen bestemt Trolddomsgjerning. Om Gundel vidnedes lige saa enstemmig, at ingen vidste eller troede noget ondt om hende.

Saa afsagdes den Kjendelse, at gamle Kirsten skulde sættes i Fængsel paa Silkeborg og underkastes pinligt Forhør. Gundel derimod blev frikjendt og kunde gaa, hvorhen hun vilde; men hun forlangte at maatte følge med sin Farmoder og være hos hende i Fængslet, og det blev hende ogsaa tilstedet, efter at Steffen og Kristen Andersen derom havde bønfaldet Godsherren. Denne, der var en god og taalelig fordomsfri Mand, lovede ogsaa, at der skulde blive faret læmpeligt med den Gamle i det skarpe Forhør, han ikke kunde undlade at iværksætte.

Det er troligt, at han holdt Ord; men det gamle skrøbelige

Legeme taalte jo ikke megen Overlast, og da hun otte Dage efter fremstilledes paa Tinget var hun synligt lidende. Der stod i Regn og Blæst den graahaarede og affældige Kvinde støttet til og holdt opret af det skjønne og kjærlige Datterbarn, hvis Ungdomsblomstring dog ogsaa var falmet i Fængselsluften og ved det, hun der havde været Vidne til. Den gamle Kone vedgik, hvad hun ogsaa havde tilstaaet i Forhøret, at hun kunde nogle Signeramser for adskillige Sygdomme og havde brugt dem for at helbrede Mennesker og Dyr. Men hun fastholdt, at hun ikke kunde nogen Trolddom til at gjøre ondt med, nogen Pagt med Djævelen havde hun heller ikke indgaaet, og hun bad saa mindelig om, at hun maatte blive prøvet ved Svømning, at hendes Uskyldighed kunde blive bevist ved en Gudsdom. Deri kunde man dog ikke føje hende, og hun bragtes tilbage til Fængselskjælderen paa Silkeborg Slot. Men den 12te Oktober faldt Dommen, som lød paa, at hun, der havde vedgaaet at være skyldig i Signen og Guds Navns Misbrug, skulde inden en Maaned rømme Kongens Riger og Lande. For det første blev hun nu bragt hjem til sin Hytte og var fremdeles syg og lidende.

Gundel og Steffen.

En af de følgende Aftener kom Steffen ned til Huset. Døren var aflukket indvendig, men paa et aftalt Tegn lukkede Gundel ham ind, i det hun bad ham færdes sagte, da den gamle var falden i Søvn. De satte sig nu stille hen paa en Bænk og sad der og talte sammen, medens Brændebaalet paa Arnen efterhaanden døde hen, og Maanelyset skinnede ind ad Stuens eneste lille Vindue. Han spurgte, om han ikke kunde hjælpe dem med et eller andet; men hun sagde nej og føjede til: „Det er heller ikke værd, at du kommer her ret tit.

„Hvorfor?" spurgte han.

„For det maa være forbi imellem os," sagde hun. „Min Farmoder skal rømme Landet, jeg kan ikke lade hende fare bort alene, og jeg følger med."

„Det har jeg tænkt mig, at du vilde, og hvor du er, vil jeg ogsaa være, saa jeg drager med Eder."

„Nej, det bør ikke ske," svarede hun. „Du er yndet og afholdt og har formaaende Frænder. Dig venter en god Fremtid her i Hjemmet, og vor Ungdomslykke, der var blandet med saa megen Smerte, vil du en Gang tænke paa uden at sukke. For mig er det anderledes. Min gamle Farmoder, der har været saa god mod mig, som hun evnede, er nu hjælpeløs og hjemløs og har end ikke Lov til at dø i vore Fædres Land. Saa maa jeg være hendes Øje og hendes Fod, tigge Bønderne til at kjøre hende fra By til By og tigge Brødet til os begge, indtil vi komme i et fremmed Land. Hvad der saa skal blive af os, maa Gud vide; men han sørger vel ogsaa for det?"

„Det gjør han vel; men jeg vil ogsaa nok være med og staa dig bi, og det kan tænkes, at du haardt kan komme til at trænge til den Hjælp, jeg kan yde dig."

Saa skiftedes der Ord, indtil hun — og det saa hjærtensgjerne — modtog hans Tilbud, og da de nu vare enige om, at han skulde dele Landflygtigheden med hende, tog Haabet Vært i deres Sjæle, og de saa Fremtiden i idel Lys og Lykke. Endelig rejste han sig for at gaa; men nu rørte den gamle sig hæftigt henne i Sengen. Gundel spurgte: „Er I vaagen."

„Jeg har ikke sovet, siden Steffen kom," lød Svaret. „Jeg har hørt Eders hele Samtale. Tænd Lampen Gundel."

Hun adlød og derefter sagde Kirsten: „Stæng Døren og dæk Vinduet til! Kom saa nærmere her hen begge; jeg har noget at sige Eder."

Da de havde stillet sig i Nærheden af Sengen, begyndte den Gamle: „Jeg ved altsaa, at I have besluttet at følge mig i Landflygtighed, og det skal I have Tak for; men jeg rejser ikke. De skulle dog lade mig faa Lov til at dø i mit Fædreland, for jeg lever ikke Maaneden til Ende. — Ti stille, Gundel! Jeg har set saa mange syge og døende, at jeg er vis i min Sag. Men det er bedst, at jeg gaar herfra paa den Maade, og naar jeg er borte, skulle I rejse, om ikke ud af Landet, saa dog langt bort, og I skulle ikke drage tomhændede herfra. Husker du, Gundel, hvad jeg sagde dig i Silkeborg Kjælder for det Tilfælde, at de fik Held til at tage Livet af mig?"

„Ja," svarede hun. „Jeg skulde tage den Sten op, her

ligger inden for Døren, saa skulde jeg finde noget, som jeg kunde have Gavn af, naar jeg vilde være tavs og forsigtig."

„Godt! Tag nu Stenen op. I kunne hjælpes ad!"

Det var en bred, flad Sten, saadan som man tit brugte at lægge i Lergulve nærmest Døren, hvor Gulvet ellers slides mest. Ved Hjælp af et Stykke Brænde fik Steffen brudt Stenen op, der viste sig da en Fordybning, og Gundel lyste der ned med Tranlampen, men denne tabte hun af Haanden, saa den sluktes, i det hun forfærdet fo'r tilbage.

„Saa! Det gjorde du godt", sagde den gamle. „Faa Lampen tændt igjen."

Hun prøvede derpaa, men hendes Hænder rystede saa stærkt, at det ikke lykkedes, før Steffen kom hende til Hjælp. Hun sank nu paa Knæ foran Sengen og sagde: „Farmoder! Hvad er det du har under den Sten?"

„Jens Gjedsøs Skat."

„O Gud! Saa har I den dog!"

„Ja, men jeg er kommen ærlig til den; han gav mig det hele, inden han døde." Hun fortalte nu, at da han søgte Raad hos hende for sine Sygdomme, da vægrede hun sig og duttede ham paa, at han havde forholdt hende hendes Fædrenearv. Han vedgik ogsaa, at han virkelig havde noget Sølvtøj, der med Rette tilhørte hende, og lovede at give hende det igjen. Siden vilde han ikke ret staa ved sit Ord, og da var hun nok ikke fri for at true ham med sine Kunster, som han var bange for. Han kunde dog nødig afse sit Liggendefæ og vilde beholde det til det sidste, og paa det Vilkaar maatte hun faa baade hendes Ejendom, og hvad der tilhørte ham selv, da han ikke undte Jakob Smed nogen Arv efter sig. Forøvrigt vandt Kirsten i høj Grad hans Yndest, i den Tid hun saa jævnlig gik over og plejede ham, og kort før sin Død gav han hende Lov til at tage hele Skatten. Denne bestod af Sølvkander, Bægre og sligt og var nedsat i en lille Kobberkjedel. Det havde ganske vist været Kirstens Mening, at anvende Liggendefæet til sin Nytte; men da der lige strax blev gjort Larm om det formentlige Tyveri, turde hun ikke være bekjendt, at hun havde Skatten; thi hun kunde ikke bevise, at det var en Gave, hvilket man vel ogsaa vilde have fundet usandsynligt. Hun havde fattet den Tanke, at Skatten først efter hendes Død skulde komme frem og tilhøre Gundel, dog nu var hun ogsaa blevet betænkelig derved og mente, at de to Unge burde drage til en fremmed Egn, inden de lode deres Rigdom komme for Lyset.

Karlen og Pigen vare blevne underligt tilmode. De gjemte

atter Skatten paa sit Sted, og Steffen gik, efterat have lovet den gamle Tavshed. Gundel fulgte med ham uden for, og her sagde hun til ham: „Er du glad ved Skatten? Jeg er det ikke."

„Jeg heller ikke. For disse sex eller otte Pund Sølvtøjs Skyld er der avlet meget Had og mange onde Tanker."

„Hun har havt stor Skade og ingen Nytte deraf," sagde Pigen. „Og mon hun ogsaa virkelig har Ret dertil?"

„Jeg ved det næppe. Hun har ikke turdet lade det komme for Lyset, og hun mener, at vi heller ikke tør, men skal fare af Land med det som stjaalet Gods. Men Gods, som jeg ikke aabenbart kan fremvise og nævne min Hjemmel til, holder jeg ikke af at faa."

„Jeg vilde ønske, Jakob Smed havde det hele," sagde hun.

„Aa ja, det var maaske det bedste," svarede Steffen.

Da Gundel siden udtalte denne Tanke for den Gamle, vilde denne ikke høre noget derom, men senere bragte hun den selv paa Tale. Der var foregaaet en mærkelig Forandring med hende, hendes Blik var friere og hendes Sind lettere. Var det, fordi hendes lønligste Tanker, der før havde drejet sig om den jordgjemte Skat, nu vare blevne befriede, eller blev hendes Sjæl lysere og renere, fordi Tiden stundede til, da den skulde frigjøres fra Støvets Tyngsel? Det lader sig ikke afgjøre; men hun vendte mere og mere sit Sind fra Verden til Gud, sukkede om Tilgivelse, fordi hun havde misbrugt hans Navn og for sine andre Synder, og hun omfattede med inderligere Kjærlighed Barnebarnet og dennes Ven og lagde mindre Vægt paa, enten hun kunde efterlade dem jordisk Gods eller ikke. Samtidig kom hun til at længes efter Fred og Forsoning med sin værste og omtrent eneste Fjende, Jakob Smed, og gav saa ogsaa sit Samtykke til, at det Gods, som han troede at have Ret til, blev bragt som Forsoningsoffer. Steffen gik da over til Løgager, og Jakob, som først var sindet til at kaste ham paa Døren, blev anderledes stemt, da han hørte Tale om Jens Gjedsøs Skat. Han var villig til Fredslutning og Venskab og alt, hvad man vilde have, for at faa Fingre i den. Han fulgte strax med Karlen tilbage, spurgte nøje ud, om der ikke var

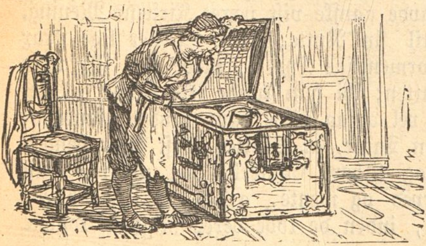

Smeden og Skatten.

mere eller havde været mere, end hvad der blev fremlagt, var mistroisk over for den givne Forsikring og slog sig endelig til Ro ved Forestillingen om, at hvis man havde villet stikke noget til Side, kunde man lige saa godt have beholdt det hele. Paa Anmodning derom sagde han, at han nu lod al Vrede mod den gamle Kvinde fare; men selv syntes han ikke at trænge til Tilgivelse eller sligt; thi nu havde han jo faaet Sølvtøjet, som han havde længtes efter i de mange Aar. Han skyndte sig hjem med det og gjemte det i det gamle jærnbundne Skrin, som hidtil var omtrent den eneste Arv, han havde faaet efter sin Farbroder.

Jesper drikker.

Siden henlaa gamle Kirsten stille og gudhengiven, indtil hun afgik ved Døden en af de sidste Dage i Maaneden.

Jesper Smed brød sig ikke om, at hans Fader havde faaet Skatten, naar han ikke selv kunde faa Pigen, som han elskede med vild Lidenskab. Hun trættedes af hans paatrængende Bejlen og skræmmedes af hans Trusler, og forsvarsløs, som hun var, gav hun snart sit Minde til, at Steffen maatte vinde fuldstændig Ret til at beskytte hende, og det bestemtes, at deres Bryllup skulde holdes i Julen. Det rygtedes til Løgager, og Jakob Smed sagde: „Fanden i Vold med Tøsen! Nu har jeg Sølvet."

Men Jesper var i den Tid som ude af sig selv. Paa selve Bryllupsdagen drev han ned til Virklund, hvor der dengang var en Kro. Her drak han en stor Mængde Brændevin, og først ud paa Natten kom han til sit Hjem og var da aldeles beruset. Det synes, som han i Vildelse har antaget sit Hjem for Bryllupsgaarden og tillige er kommen til at tænke paa den ildredte Brudeseng, han — rigtignok med Tanken paa et Hexebaal — havde lovet Gundel. Da han kom ind i Køkkenet, hvor han havde sin Seng, opsøgte han en Gløg i Skorstensasken og tændte

Branden.

Ild i Sengehalmen, og snart stod Stuehuset i lys Lue. Husets Folk vaagnede i Forfærdelse og styrtede ud af Huset, og Jesper kom ogsaa ud. Jakob Smed havde dog havt Tanke for sin kjære Skat og havde Skrinet i Armene, men Jesper, der endnu var et Bytte for sin Vildelse, rev det fra Faderen, og med det Udraab: „Bruden skal have sin Medgift med sig!" kastede han sig med Skrinet ind i Luerne. Han kom ikke mere til Syne,

og af den ulykkelige Sølvskat fandtes siden kun nogle uformelige Klumper i Gruset af den nedbrændte Bygning.

Gundel fældede Taarer ved Efterretningen om hendes voldsomme Bejlers ulykkelige Endeligt; men Skatten kom hun ikke til at savne, thi hun og Steffen ejede en langt rigere Skat i hinandens Kjærlighed, og om denne Skat fredede de med Ømhed og Omhu, saa den blev dem til livslang Velsignelse. Men om Jens Gjedsøs Skat kom det Ord ud, at der hvilede en Forbandelse over den, saa den ikke kunde være noget Menneske til Nytte. Folk troede ogsaa, at Jesper Smed havde været forheret, og at hans ubændige Lidenskab ikke havde været naturlig Elskov. Der var dog nok ingen, der mente, at Gundel havde forgjort ham; thi hun var ikke mistænkt for Trolddom. Det sagdes, at Farmoderen havde lovet hende Rigdom og overnaturlig Klogskab i Arvelod; men hun fik ingen af Delene, hvorimod hun i øget Maal havde arvet det milde og hjælpsomme Sindelag, som man godt havde kjendt hos den gamle Kone, og som var holdt i Live og nu og da glimtede frem under alle hendes Vildfarelser.

Kulkjælderen.

Det var Vinter; der var koldt, bitterlig koldt alle Vegne, men især i Kulkjælderen, og tilmed var der mørkt; intet Under, at man kunde fange Griller der nede, og det gjorde jeg! Jeg kom til at tænke paa saa meget, som det aldrig er værd at fortælle her; til sidst syntes jeg, hele Tilværelsen lignede en Kulkjælder. Men saa faldt der mig noget ind, der gjorde mig godt, en rar, lille Historie; ja, jeg kan gjærne rose den, for den er ikke opdigtet af mig selv; nej, den er virkelig, og det er netop det bedste ved den.

Der var en Gang for lang, lang, uendelig lang Tid siden en Skov. De mægtige Træer strakte deres Rødder dybt ned i

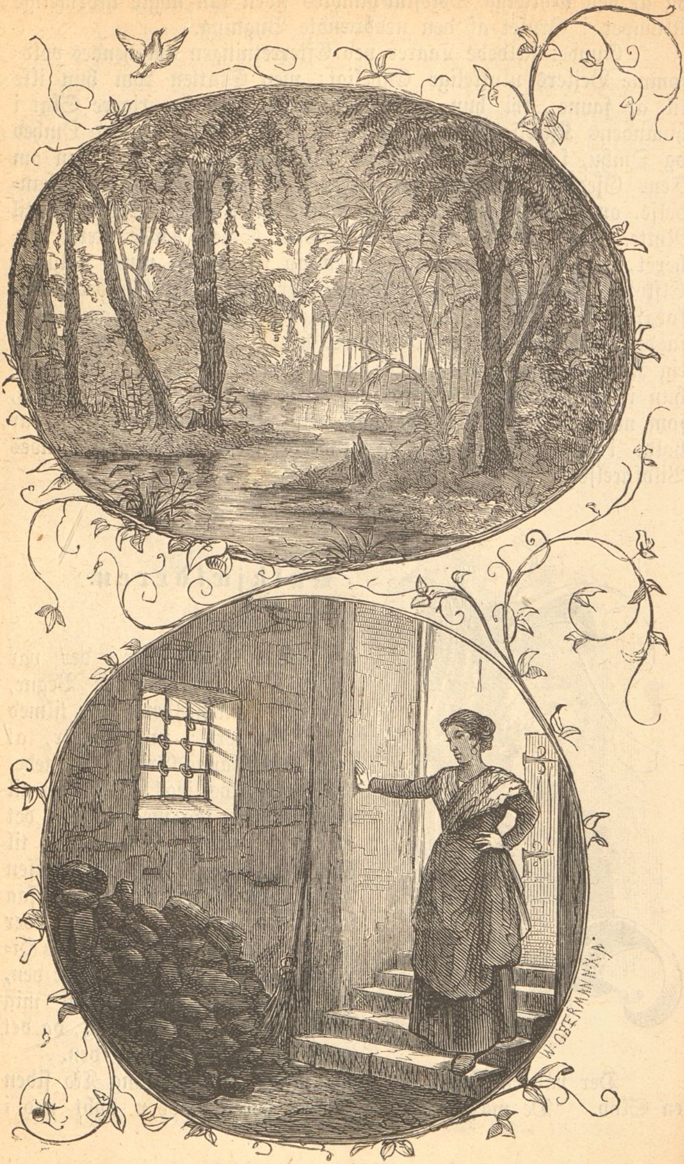
W. OBERMANN

Jorden, og deres Grene højt op i Luften; de drak Sollys og Sommervarme Aar for Aar; de glædede sig, som Træer kan glæde sig, over Luften, Solen og Duggen; men der var vist ogsaa hos dem en Slags Længsel efter at give fra sig noget af alt det, de havde indsuget. Ja, jeg ved ikke dette med Vished; men jeg ved, at der er andre, hos hvem Trangen til at give noget af det, de har modtaget, kan blive saa stærk, at den er en Lidelse; derfor tror jeg ogsaa, den var der hos Træerne, om end kun ubevidst.

Men Tiden gik, de store, gamle Stammer sank til Jorden og smuldrede hen, de unge skød op, blev gamle og gik samme Vej. Hvorfor havde de voxet? Hvorfor havde Solen skinnet paa dem, Regnen og Duggen kvæget dem? Nu laa de paa den fugtige Jord, Vandet sivede imellem dem, Stammernes faste Ved løste sig, det hele blev til en mørk, død Masse, ny Stammer lagde Lag over dem; dybt nede laa de, glemte, gjemte, langt fra Lyset og Solen. Det døde Stof blev efterhaanden haardt; det varede uendelig lange Tider, men haardt blev det, stenhaardt — som saa meget kan blive i Mørket. Og der laa det da dødt, mens Aartusinder skiftede.

Da lød der en Gang Hammerslag nede i den haarde, gnistrende, sorte Sten; Stykker af den blev hævede op for Lyset, de gik gjennem mange Hænder, de kom i Kjældere, og de kom i Kakkelovne. Hvor de da flammede, knitrede og spruttede! „Her er formelig sommerligt, saa venligt, lyst og varmt bliver her," sagde Folk. Intet Under; der var jo gjemt saa meget Sollys og Sommervarme i de haarde, sorte Stenkul, gjemt, men ikke glemt. Deres Tid var kommen; hvem skulde troet det! De selv ganske vist ikke.

Der blev nu helt fornøjeligt at være nede i Kulkjælderen, syntes jeg. Jeg havde jo vidst alt dette for længe siden; men først nu blev det levende i mig. Der er saa meget, man kjender og ved, der ligger dødt hen; men dets Tid kommer, og saa lyser og varmer det. Vist er det, at jeg ikke mere skal blive trist nede i Kulkjælderen.

Jeg fortæller dig dette, for at du kan tænke paa det, naar du gaar i din Kulkjælder; du har sagtens ogsaa en, vi har vel hver sin; men hvorfor har vi den?

For at vi skal hente noget op af den, der lyser og varmer.

J. M.

De frommes Husliv

Skrevet af Luther i en Bibel.

(Oversat af Andreas Beiter).

Det er forvist en ærlig Mand,
der kun én Kvinde ta'er sig an;

det er en Hustru god og from,
som er kun én Mands Ejendom.
En Mand taalmodig være bør,
sin Viv han aldrig krænke tør.
Fornustig Konen være maa,
sin Husbonds Ønsker agte paa.

Da giver Gud sin Naade til,
at Parrets Gjerning lykkes vil;

mod Djævlens Træskhed værger han,
at intet Anslag lykkes kan.

Nr. 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat,** Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren,** Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.

— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.

— 21. **Jens Gjedsøes Skat,** af C. A. Thyregod. — **Kulkjælderen** med 16 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 22. **Skjælmen paa Mols,** Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. — **En katolsk Kirkefest,** af Zakarias Nielsen. — **Stenmanden,** et Sagn med 12 Billeder. 10 Øre.

— 23. **Stendyssen,** Fortælling af M. M. med 6 Billeder. 10 Øre.

— 24. **Lige for Lige,** en Historie af Bertel Elmgaard. — **Nord og Syd,** af Plenge. — M. m. Med 12 Billeder. 10 Øre.

— 25. **Vennerne i Store-Mers,** Fortælling af C. Middelboe. — Det almindelige Pindsvin med 5 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 26. **Mette Vognsen,** en Livshistorie af Emanuel Henningsen. — **Den whitehead'ske Torpedo** eller Fisketorpedoen, af W. M. Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 27. **Ungdommelig Kjærlighed,** Fortælling af Mads Hansen. — **Løjerlige Fisk,** ved E. Toepfer, med 10 Billeder. 10 Øre.

— 28. Kartoflen. — Draaben. — Hammeren og Knibtangen. — Drengen med Blomsterne. — Et Familiestykke. — Drengen der solgte Træskeer. — Egen og Hybenranken. — Irisken og Skaden, af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 29. Der er Penge i Lyset. — Drengen paa Kjæphesten. — Smaahistorier. — Trofast. — Orangutangen. — Ved Plankeværket. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Nr. 30. Et Æventyr i et Album. — Støvet og Lyset. — Eddystone. — Pigen og Andemo'er. — Skomagerdrengen. — Et Æventyr under Vandet. — Fiskeren. — Agurken og Pæren. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 31. Æventyret om Ib, som gik til Havet efter sin Hat. — Ræveus List. — Kongedatteren i Kulbjærg Klint. — Spillemanden. — Moderen og Drengen. — Stæren og Gjøgen. — Aftensang Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

— 32. Et Æventyr paa Kullen. — Tyveriet. — Helle. — Lille Frida og hendes Kat. — Arresø. — Spillemanden med Harpen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 33. Jægerens Æventyr. — Lige for Lige. — Et Billede fra Svejts. — Benvedtræet. — Anna og Duen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 10 Billeder. 15 Øre.

— 34. Under Linden. — Ole Skjære og Bakkemandens tre Gaver. — Knud og Inger. — Hunden og Spurvene. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 35. Æventyret om den lille Rasmus. — Lille Inger og Ulven. — I Kaalhaven. — Hanen og Hønen som skulde til Dyrehavsbakken. — Græshoppen som blev kejserlig Springer. — Tjørnebusken. — Under Æbletræet. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 8 Billeder. 15 Øre.

— 36. Nissens Hue. — Et Billede fra Mainz. — Det skal være ganske bestemt. — Ved Daggry. — Bølgerne. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Husflidsmanden og Kromanden. Fortælling af Knud Skytte. 35 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Kjøbenhavn, V.